

Mgr. Petr Šťastný : **Měření zátěžových sil působících na plosku nohy v bruslařské botě pro lední hokej a jejich kazuistický význam**

Posudek disertační práce

Disertační práce je rozsahem velmi objemná (240 stran) , z toho 65 stran je věnováno přílohám. V práci je citováno kolem 190 relevantních literárních pramenů. Značný počet příloh tvořených obrázky, tabulkami a grafy svědčí o snaze autora pečlivě dokumentačně doložit předkládanou práci. Redukce řady obrazů a dílčích informací v přílohách (především anatomické obrázky , četné tabulky měřených hodnot) by zamýšlenému účelu, pečlivě zdokumentovat experimentální práci, výrazně prospěla. Ve velkém množství příloh se ztrácí přehled a zanikají opravdu významné dokumenty podporující výsledky experimentů.

Disertační práce řeší zajímavý a technicky náročný problém objektivizace silových interakcí mezi bruslařskou botou a ploskou chodidla v situaci bruslení v ledním hokeji. Autor se zaměřuje na dílčí problém interakce nohy a bruslařské obuvi v souvislosti s deformací nohy (zdravotní aspekt) a individuálním komfortem hráče při bruslení. Uvedenou problematiku řeší pomocí originálního měřicího systému založeného na tenzometrickém principu snímání sil při bruslení a s použitím dalších měřících technik . Jedním z významných výsledků disertace je vypracování měřicího systému a ověření jeho validity, které vyústilo do stadia podání zápisu užitého vzoru. Experimentální část studie prokazuje souvislosti mezi anatomickou stavbou nohy – tvarem plosky a rozložením tlaků v bruslařské obuvi. Významnou součástí práce je však vývoj a ověření systému pro měření interakčních sil který může být východiskem k experimentálnímu řešení dalších problémů při bruslení v ledním hokeji. Vzhledem ke značnému rozšíření ledního hokeje v naší republice má vytvoření výzkumné metodiky značný praktický dopad jako východisko pro řešení potenciálních problémů z hlediska zdravotního a zlepšování techniky a kvality bruslení z hlediska sportovní výkonnosti. V uvedených oblastech je předložená práce plně v souladu s obsahem oboru kinantropologie.

Celková koncepce jednotlivých kapitol se vyznačuje snahou velmi detailně popsat široký okruh problémů souvisejících s řešeným tématem . Projevuje se to především v úvodní teoretické části, která je rozprostřena na 80 stranách. Některé anatomické informace jsou nadbytečné (cévy, inervace atd.), koncentrace na vlastní problém – ploska nohy a tlaky – by práci více prospěla. Je nutno vyzvednout velmi široký záběr odkazů na literaturu , dokumentující vědecký přístup autora ke zpracování daného tématu. Některé partie úvodní části (historický pohled na metody měření tlaku na chodidlo) jsou zbytečně podrobné . Naproti tomu v přehledu literatury, zabývající se současnými metodami měření interakčních sil při bruslení, která je pro zaměření práce stěžejní (část 2.12.), je věnována pouze stručná charakteristika.

Formulace cíle práce je jednoznačná. První vědecká otázka vyznívá ve smyslu experimentálního řešení interakčních situací mezi ploskou nohy a obuví (zdravotní aspekt). Vzhledem k nastíněným možnostem využití měřicího systému uvedených v závěru práce , doporučoval bych rozšířit formulovaný problém i na situace související s bruslením (motorika – kinantropologie). Uvedený aspekt v první výzkumné otázce a velmi úzké zaměření na „ pouze „ interakci plosky a obuvi velmi zužuje demonstraci možností využití vytvořeného systému měření.

V metodě jsou podrobně popsány postupy vedoucí k vytvoření měřicího systému , jeho konstrukce a postup validace ve statické situaci pomocí silové plošiny KISTLER . Pilotní studie (počet experimentálních měření a výpovědní hodnota Kendallova korelačního koeficientu) jsou na hraně přijatelnosti formulovaných závěrů. Překvapuje, že autor se naprosto důsledně soustřeďuje pouze na interakční síly plosky a obuvi a neprezentuje, ani jako příklad, velikost výsledných interakčních sil mezi bruslí a ledovou plochou. Uvedená informace by měla dvojí efekt. Jednak by komparací s

podobnými údaji měřenými jinými autory umožnila „ nepřímou „ validaci měřicího systému (rozsahy výsledných sil při bruslení jsou podobné nebo rozdílné), jednak by naznačila další možnosti využití měřicího systému při studiu motoriky bruslaře, jak je o nich referováno v závěrech práce. Výsledková část je zpracována na vysoké vědecké úrovni a autor prokazuje požadovanou erudici vědeckého přístupu k danému problému. Diskuse je relativně krátká (a tam by byl prostor pro srovnání výsledných sil s literárními nálezy) a závěry odpovídají experimentálním nálezům.

Formální stránka práce (text, obrazy, grafy) je na velmi dobré úrovni a odpovídá požadavkům kladeným na disertační práci. Z hlediska věcných připomínek jsou některá doporučení uvedena v předchozí části posudku. V práci se objevují některé drobnější nepřesnosti a nejasnosti :

- Proč nebyl v klíčových slovech použit obecně uznávaný termín „ dynamometrie „ ? Autor použil termín „ měření zátěžových sil „ . Zátěžová síla je reakční síla ?
- Na str. 42 autor vyjadřuje myšlenku : ... při brzdění jsou GRF větší než při odrazu ... . Není zde citace. Je to domněnka autora nebo vychází z objektivně měřených sil (citace)?
- COP je vertikální průmět výsledného tlaku na podložku. Jak je tomu u bruslení, kdy těžiště těla při odrazech se nachází výrazně odkloněno od bodu opory ? Prosím o objasnění principu COP ve vztahu k COG u bruslení.
- Autor by si měl ujasnit jednotný zápis termínu Footscan a footscan .
- Princip konstrukce měřicího zařízení je originální nebo je do jisté míry poplatná podobným systémům uváděným v literatuře ? Postrádám konfrontaci s literaturou.
- Doporučuji věnovat větší pozornost formulacím při interpretaci korelačních závislostí (str. 117 , ...korelační koeficient x a „ $x_{kistler}$ byl $r_{bk}=0,95$ ... .
- Autor zřejmě přehlédl základní pravidlo o psaní i a y (str. 63 a 90).

Závěr

Předložená disertace se zabývá důležitou problematikou objektivizace interakčních sil mezi botou a ploskou nohy při bruslení v ledním hokeji. Vytvořená metoda měření těchto interakcí může mít praktický význam při rozvoji dalších výzkumných šetření v této oblasti v celé škále nejrůznějších problémů (zdravotní a motorický aspekt).

Autor prokázal schopnost kvalitní vědecké práce . Předložená disertační práce má velmi dobrou úroveň po stránce obsahové i formální a v případě úspěšné obhajoby doporučuji udělit Mgr. P. Šťastnému titul PhD.

V Olomouci 31.8.2011

Prof. PhDr. František Vaverka CSc.

